

Veileder - Tilskudd til brukerstyrte organisasjoner som arbeider mot fattigdom

Dette er en veileder som beskriver begreper i forskrift for Tilskudd til brukerstyrte organisasjoner som arbeider mot fattigdom. Veilederen gir en beskrivelse av begreper i enkelte av paragrafene i forskriften.

Mål og målgruppe (§1)

Målet med tilskuddsordningen er å fremme egenorganisering og brukerstyrte organisasjoners arbeid mot fattigdom og sosial ekskludering.

Med “å fremme egenorganisering” menes å legge til rette for og stimulere til at flere fra målgruppen får muligheten til å organisere seg, drive nettverksbygging og delta i organisasjonsarbeid.

Tilskuddet skal styrke organisasjonenes muligheter til å drive interessepolitisk arbeid, og bidra til økt brukermedvirkning

Interessepolitisk arbeid

Med interessepolitisk arbeid menes arbeidet en organisasjon gjør opp mot samfunnet, blant annet gjennom påvirkningsarbeid ovenfor politikere, institusjoner, andre interessegrupper, offentlige og private tjenesteytere, samt befolkningen generelt, med formål om å bedre situasjonen for deres interessegruppe(r).

Økt brukermedvirkning

I forskriften er dette inndelt i tre ulike nivåer, system-, tjeneste- og individnivå. I § 5 står det at tilskuddet skal støtte opp om organisasjonens aktiviteter for å *fremme* brukermedvirkning på system-, tjeneste- og individnivå.

Over denne ordningen er det brukermedvirkning på system og tjeneste nivå som har hovedprioritet.

- Brukermedvirkning på **systemnivå** er en arbeidsform hvor brukergrupper og brukerorganisasjoner involveres i planleggingen av tiltak og tjenester som har allmenn betydning og deltar i råd eller utvalg på styringsnivå».
- Brukermedvirkning på **tjenestenivå** innebærer at brukerrepresentanter inngår et likestilt samarbeid med fagpersoner fra tjenesteapparatet. De er aktivt deltakende med utveksling av kunnskap og erfaringer for å endre behandlingstilbud og tjenester.
- Brukermedvirkning på **individnivå** handler om den enkeltes rettigheter og muligheter til å ha innflytelse på sitt individuelle støtte eller tjenestetilbud. Det betyr at den enkelte skal påvirke forhold som gjelder seg selv og egne behov.

Det forutsettes at alle brukerorganisasjoner har stor grad av brukermedvirkning i sine aktiviteter og at organisasjonene jobber aktivt med å legge til rette for at brukeren selv kan påvirke og medvirke i egen sak. Det at organisasjonen bistår enkeltbrukere i deres møte med tjenesteapparater er i seg selv ikke tilstrekkelig i denne sammenheng.

Hvilke organisasjoner kan få tilskudd (§3)

- a. **Organisasjoner og stiftelser som mottar støtte må være registrert i Frivillighetsregisteret.** Organisasjoner og stiftelser må være registrert på søknadstidspunktet.
- b. **Organisasjonene må være en interesseorganisasjon som arbeider for å bedre levekårene for sosialt og økonomisk vanskeligstilte.** Med interesseorganisasjoner som arbeider for å bedre levekårene for sosialt og økonomisk vanskeligstilte menes her ulike typer brukerorganisasjoner som arbeider for målgruppens interesser, særlig gjennom interessepolitisk arbeid. Det bør stå i vedtektene at organisasjonen er en interesseorganisasjon, alternativt må organisasjonen omtale seg selv som en interesseorganisasjon i søknaden.
- c. **Organisasjonen må være demokratisk oppbygd.** Det vil si at:
 - Medlemmene må ha en mulighet til å påvirke og ta del i beslutningsprosessene i organisasjonen (på ulike arenaer som for eksempel årsmøtet).
 - De organisasjonene som ikke har medlemsregister, må synliggjøre hvordan de demokratiske prosessene blir ivaretatt uten et slikt register.
- d. **Organisasjonen må i all hovedsak drives av målgruppen for ordningen. Brukere skal utgjøre hovedandelen av medlemmer i organisasjonen og være representert i styret.**

Med dette menes at brukere må sitte i organisasjonens styre. Med bruker mener vi her personer fra målgruppen for ordningen. For at dette kriteriet skal være oppfylt, må minimum en i styret være i målgruppen for ordningen. Det vektlegges positivt i søknadsbehandlingen dersom flere i styret tilhører målgruppen.

- e. **Organisasjonen må være åpen for alle som tilhører den gruppen organisasjonen tar sikte på å representere.**

Det skal ikke være store økonomiske kostnader eller andre urimelige vilkår som kan hindre deltagelse.

- f. **Organisasjoner med lokal forankring skal normalt delfinansieres av lokale myndigheter.**

Dette er ikke et absolutt krav, men et vilkår som kan brukes for å sikre at organisasjoner med mye lokal aktivitet har et samarbeid eller en dialog med kommunen.

- g. **Organisasjoner som søker tilskudd for første gang, bør kunne vise til samarbeid med landsdekkende organisasjoner og nettverk som arbeider med tilsvarende oppgaver.**

Med landsdekkende organisasjoner menes Batteriene og eller andre landsdekkende organisasjoner som arbeider for å bedre levekårene for sosialt og økonomisk vanskeligstilte (jamfør §3 i forskriften).

Tildelingskriterier (§5)

Tilskuddsordningen er primært rettet inn mot driftsstøtte. I tillegg til tildelingskriteriene i forskriften, så er det også rom for å søke om tidsavgrensede aktiviteter som gjelder egenorganisering, interessepolitisk arbeid, brukermedvirkning mv., som en del av driftstilskuddet. En tidsavgrenset aktivitet forstås her som en aktivitet med varighet på inntil ett år. *Det gis ikke tilskudd til prosjekter over denne ordningen.*

En tidsavgrenset aktivitet kan for eksempel være ekstra aktiviteter i ett valgår, ekstraordinære konferanser, politiske møter etc som er spesielle for det aktuelle året. Aktivitetene skal kunne gjennomføres uten å måtte hente inn ekstra bemanning.

Søknad, vedtak og klage (§6)

§ 6-3. Aksept av vilkår for tilskudd

Organisasjonene må oppfylle alle generelle vilkår som blir satt for tilskuddet. Arbeids- og velferdsdirektoratet kan sette spesielle vilkår til organisasjonene ved tildeling av tilskudd. Disse vilkårene er ment å gi organisasjonene en veiledning for å sikre at de jobber i henhold til formålet med ordningen.